

УСТАВ

НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА 1914“ ИВАЙЛОВГРАД

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. С този устав се уреждат основните положения на вътрешно-нормативната уредба на читалището в зависимост на специфичните условия, при които се развива неговата дейност свързани с учредяването, регистрацията, устройството, управлението, дейността, имуществото, финансирането, издръжката и прекратяването на народното читалище.

Чл.2. Народно читалище „Пробуда 1914“ Ивайловград е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение с нестопанска цел, в обществена полза, изградено върху принципите на демократизма, доброволността и автономията. То няма политическа насоченост и в дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, на политически, религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Чл.3. (1) Читалището е самостоятелна институция, която работи във взаимодействие с учебни заведения, обществени организации и други структури, които извършват определена културно-просветна или образователна дейност.

(2) Народно читалище „Пробуда 1914“ съобразява дейността си със стратегията на Общината в областта на културно-просветната, социалната и информационната дейност. Читалището изпълнява и държавни културно-просветни задачи.

(3) Читалището се съюзява, сътрудничи и координира своята дейност с други читалища на територията на Република България, за защита на своите интереси и за провеждане на съвместни дейности и инициативи като: фестивали, събори, тържества и др. на местно или регионално ниво.

Чл.4. (1) Читалището е юридическо лице с нестопанска цел, с обществена полезна дейност, с наименование: НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА 1914“, със седалище и адрес на управление – град Ивайловград, област Хасково, улица “Орфей” № 1.

(2) При необходимост наименованието на читалището ще се изписва и на латиница по следния начин: Narodno čitališhte "Probuda 1914".

ГЛАВА ВТОРА ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ

Чл.5. Основна цел на читалището е да задоволява потребностите на гражданите, свързани със:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в града и региона;
2. Съхраняване на обичаите и традициите на местното население;
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване в дух на демократизъм, родолюбие и общочовешка нравственост и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. Създаване на условия за общуване между хората, възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
6. Осигуряване на достъп до информация.

Чл.6. Читалището осъществява своите цели чрез следните основни дейности:

1. Урежда и поддържа общодостъпни библиотеки, читални, фото-, фоно-, филмови и видеотеки, създава и поддържа електронни информационни мрежи;
2. Развива и подпомага любителското художествено творчество, чрез създаване на колективи и изпълнители в различни жанрове на изкуството;
3. Организира школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видеопоказ, празненства, концерти, спектакли, изложби, чествания и младежки дейности;
4. Събира и разпространява знания за родния край;
5. Създава и съхранява музейни колекции, съгласно Закона за културното наследство;
6. Предоставя компютърни и интернет услуги;

Чл. 7. (1) Читалището може да развива самостоятелно или в партньорство с други организации и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените основни цели.

1. Осъществява социални дейности и услуги, подпомагащи лица и семейства, както и такива, свързани с отглеждането, възпитанието, обучението и уплътняването на свободното време на деца и млади хора във връзка с осъществяване на предмета си на дейност;
2. Осъществява обучения на деца, младежи и лица в трудноспособна възраст, професионална квалификация и преквалификация;
3. Работи за преодоляване на междулическите проблеми и бедността на засегнатите социални групи и общности;
4. Разработва и реализира проектни предложения като бенефициент и/или като партньор към оперативни програми и/или схеми за безвъзмездно финансиране, съфинансирани от Европейски фондове, към донорски програми и организации от Европа и всички държави по света;
5. Развива културен, семинарен и др. туризъм в страната и чужбина;
6. Извършва консултантска, посредническа, издателска, информационна и рекламна дейност;
7. Извършва и други допълнителни дейности, които не са забранени от закона, подпомагащи изпълнението на основните функции.

(2) Извършването на дейностите по ал.1 се подчинява на условията и реда, определени със законите, които ги регулират.

(3) Читалището не разпределя печалба.

Чл. 8. Читалището няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. За хазартни игри и нощни заведения;
2. За дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
3. За постоянно ползване от политически партии и организации;
4. На председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

ГЛАВА ТРЕТА ЧЛЕНСТВО

Чл. 9. (1) Народно читалище "Пробуда 1914" е правоприменик на името и традициите на учреденото през 1914 година в Ивайловград читалище "Пробуда", съгласно Закона за народните читалища.

(2) Читалището притежава акт за публична общинска собственост № 97/ 24.11.1997 г. върху парцел III, кв. 75 и Решение № 44/ 20.05.1998 г. на Общински съвет Ивайловград за отстъпване на безвъзмездно право на ползване на Читалище "Пробуда" Ивайловград върху сгради и помещения, общинска собственост.

Чл.10. (1) Към читалището работят шест клона, намиращи се в кв. Лъдка, Ивайловград, с. Свирачи, с. Славеево, с. Железино, с. Кондрово и с. Плевун.

(2) Читалището може да открива клонове в близки квартали, жилищни райони в града и селата в Общината, в които няма открити читалища, след решение на общото събрание, след съгласуване с Общината.

Чл.11. (1) Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

(2) Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. Действителните членове са дееспособни лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат определения по устава на читалището членски внос и имат право на глас, да избират и да бъдат избирани в ръководните органи на читалището.
2. Спомагателните членове са лица до 18 години, нямат право да избират и да бъдат избирани в органите на читалището и имат съвещателен глас.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективните членове могат да бъдат:

- 1.Професионални организации;
- 2.Стопански организации;
- 3.Търговски дружества;
- 4.Кооперации и сдружения;
- 5.Културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи;
- 6.Други юридически лица с нестопанска цел.

(4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги към читалището. Могат да избират и да бъдат избирани в ръководните органи на читалището.

Чл.12. Лицата, които даряват предмети и средства на стойност над 500 лв. се обявяват за БЛАГОДЕТЕЛИ на читалището. Вписват се в Протоколната книга и се спазва волята на дарителя. Те могат да избират и да бъдат избирани в ръководните органи на читалището.

Чл.13. (1) Членуването в сдружението е доброволно.

(2) Кандидатът подава писмена молба, в която декларира, че е запознат с Устава и го приема. Кандидатите – юридически лица представят освен молба и преписки от документите си за регистрация и от решението на управителните си органи за членство в читалището.

(3) Всеки член на читалището има право да бъде информиран за дейността на читалището, да се ползва от имуществото му и от резултатите от дейността му.

(4) Всеки член на читалището е длъжен да :

- спазва Устава;
- плаща определения от общото събрание членски внос;
- да участва според възможностите си в дейността на читалището;

- пази и полага грижи за обогатяване на читалищното имущество;
- защитава престижа и интересите на читалището.

(5) Членските права и задължения на индивидуалните членове са непрехвърлими и не преминават върху други лица.

Чл.14. (1) Прекратяване на членството се извършва:

1. По собствено желание, изразено писмено;
2. При смърт на лице или поставянето му под пълно запрещение;
3. При изключване от общото събрание по предложение на Настоятелството, за системни нарушения на устава на читалището и злоупотреби с името и традициите на НЧ "Пробуда 1914" Ивайловград;
4. Поради незаплатяване на определения с решение на общото събрание членския внос за период от 2 (две) последователни календарни години и поради три последователни неучастия е заседанията на общото събрание;
5. При смяна на местоживееене;
6. С прекратяване на читалището.

(2) Решението за изключване се взема от общото събрание с квалифицирано мнозинство 2/3 от членовете му.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА УПРАВЛЕНИЕ. ОРГАНИ НА ЧИТАЛИЩЕТО

Чл.15.Органи на читалището са: Общото събрание, Настоятелството и Проверителната комисия.

ОБЩО СЪБРАНИЕ

Чл.16. (1) Върховен орган на читалището е Общото събрание.

(2) Общото събрание се състои от всички читалищни членове на НЧ "Пробуда 1914" град Ивайловград, имащи право на глас.

Чл.17. (1) Общото събрание има следните правомощия:

1. Изменя и допълва Устава;
2. Избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната комисия, председателя и определя броя на членовете му;
3. Приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;
4. Изключва членове на читалището;
5. Определя основни насоки на дейността на читалището;
6. Взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение или други организации;
7. Приема бюджета на читалището – до 30 март на следващата година;
8. Приема годишния отчет за дейността на читалището, Настоятелството и проверителната комисия - до 30 март на следващата година;
9. Определя размера на членския внос;
- 10.Отменя решения на други органи на читалището, които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на читалището;
11. Взема решения за откриване на клонове на читалището след съгласуване с общината;
12. Взема решение за прекратяване на читалището;
13. Взема решение за отнасяне до съда на незаконнообразни действия на ръководството или отделни читалищни членове.

(2) Права по ал. 1, т. 1, 2, 7, 8, 10, 12 не могат да се възлагат на други органи на читалището.

(3) Решенията на общото събрание по ал. 1, т.1, 4, 10, 11 и 12 се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

Чл.18. Решенията на общото събрание се вземат с явно гласуване и са задължителни за другите органи на читалището.

Чл.19. Решенията на общото събрание подлежат на съдебен контрол относно тяхната законност и съответствие с устава.

Чл.20. Решенията на общото събрание, които са взети в противоречие със закона, устава или предходно решение на общото събрание могат да бъдат оспорвани пред общото събрание по искане на заинтересованите членове на читалището или на негов орган, отправено в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от вземане на решението.

Чл.21. Споровете по чл. 19 могат да бъдат повдигнати пред съда по регистрацията на читалището от всеки негов член или на негов орган, или от прокурора в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

СВИКВАНЕ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ

Чл.22. (1) Редовно общо събрание на читалището се свиква от Настоятелството най-малко веднъж годишно.

(2) Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на Настоятелството, по искане на Проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на Настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането, Проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

(3) Поканата за общото събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и по чия инициатива се свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждане! В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места на територията на община Ивайловград, трябва да бъде обявено и съобщение за събрането.

(4) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събрането се отлага с един час, на същото място и при същия дневен ред, след което то се счита за законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината читалищни членове плюс един при извънредно общо събрание.

Чл.23. (1) Всеки член на общото събрание има право на един глас.

- (2) Член на общото събрание няма право на глас при решаване на въпроси, отнасящи се до:
1. него, неговия съпруг/съпруга или роднини по права линия – без ограничения, по събременна линия до четвърта степен, или по сватовство – до втора степен включително;
  2. юридически лица, в които той е управител или може да наложи или възпрепятства вземането на решения.

Чл.24. По въпроси, които не са включени в обявения в програмата дневен ред, не може да се вземат решения.

НАСТОЯТЕЛСТВО

Чл.25. Изпълнителен орган на читалището е Настоятелството, което се състои най-малко от 5 членове, избрани за срок от три години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

Чл.26. (1) Правомощия и задължения на Настоятелството:

1. Свиква общото събрание;
2. Осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. Подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;
4. Подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. Назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика;
6. Взема решение за кандидатстване по проекти свързани с развитието на читалищните дейности;
7. Определя и утвърждава размера на хонорарите на художествените ръководители и взема решения за награждаването им;
8. Взема решения за наем на помещения в сградата на читалището и земеделски земи;
9. Взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган.

(2) Настоятелството изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

1.Отчетът за изразходените от бюджета средства се представя в община Ивайловград.

(3) Настоятелството взема решения с мнозинство, ако на заседанието присъстват повече от половината от неговите членове.

(4) Настоятелството може да вземе решение и без да бъде проведено заседание, ако протоколът за взетото решение бъде подписан без забележки и възражения за това от всички членове на настоятелството.

(5) Настоятелството провежда редовни заседания най-малко 4 пъти годишно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

Чл.27. Председателят на читалището е член на Настоятелството и се избира от Общото събрание за срок от три години.

Чл. 28. (1) Председателят:

- 1.Организира дейността на читалището съобразно закона, Устава и решенията на общото събрание;
- 2.Представява читалището;
- 3.Свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;
- 4.Отчита дейността си пред Настоятелството;
- 5.Сключва и прекратява трудовите договори със служителите, съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството.

(2) Председателят не може да е в роднински връзки с членовете на Настоятелството и на Проверителната комисия по права и съребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на секретаря на читалището.

СЕКРЕТАР

Чл.29. (1) Секретарят на читалището не може да бъде в роднински връзки с членовете на Настоятелството и на Проверителната комисия по права и по съребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището.

(2) Секретарят:

1. Организира изпълнението на решенията на Настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;
2. Организира текущата - основна и допълнителна дейност на читалището;
3. Отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;
4. Представява читалището заедно и поотделно с председателя.

(3) Секретарят е щатен служител и се назначава от председателя въз основа на решение на Настоятелството.

ПРОВЕРИТЕЛНА КОМИСИЯ

Чл.30. (1) Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове, избрана за срок от три години от общото събрание.

(2) Членове на Проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на Настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на Настоятелството, председателя и секретаря по спазване на закона, Устава и решенията на общото събрание.

(4) При констатиране на нарушения, Проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление и органите на прокуратурата.

(5) Председателят на Проверителната комисия се избира от общото събрание.

Чл.31. Не могат да бъдат избирани за членове на Настоятелството и на Проверителната комисия, за председател и секретар/лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл.32. Членовете на Настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на Интернет страницата на читалището.

ГЛАВА ПЕТА ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл.33. Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещи права, вземания, ценни книжа, други права и задължения, регламентирани от закона.

Чл.34. (1) Читалището набира средства от следните източници:

1. Членски внос;
2. Културно-просветна и информационна дейност;
3. Субсидия от държавния и общинския бюджети;
4. Наеми от движимо и недвижимо имущество;

5. Приходи от стопанска дейност, предвидена в настоящия устав;
6. Дарения, спонсорства и завещания;
7. Други приходи, незабранени от закона.
8. Такси за участие в курсове, школи, кръжоци и други форми на обучение организирани от читалището;

Чл.35. Всички членове на читалището дължат годишен членски внос, който се определя от общото събрание и бива индивидуален и колективен.

Чл.36. Читалището не може да отчуждава недвижими вещи и да учредява ипотека върху тях.

Чл.37. Движими вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на Настоятелството.

Чл.38. Недвижимото и движимо имущество, собственост на читалището, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, промишчащи от трудови правоотношения.

Чл.39. Настоятелството изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание. Отчетът за изразходваните от бюджета средства, заедно с отчета за дейността, се представят в община Ивайловград.

Чл.40. (1) Председателят на читалището ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета на община Ивайловград предложения за своята дейност през следващата година.

- (2) Годишната програма за развитие на читалищната дейност, приета от Общински съвет, се изпълнява от читалището въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с Кмета на Общината.

ЕЖЕГОДЕН КОНТРОЛ

Чл. 41. (1) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на Общината и Общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

(2) Всяка календарна година в срок до 31 януари Настоятелството съставя годишния доклад за дейността на читалището.

КНИГИ НА ЧИТАЛИЩЕТО

Чл. 42 Общото събрание и Настоятелството водят книги за протоколите от всички проведени заседания. Председателстващите заседанията и лицата, изготвили протоколите, ги удостоверяват с подписите си и отговарят за верността на съдържанието им.

ГЛАВА ШЕСТА ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл.43. (1) Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в репестъра на Окръжния съд.

- (2) Читалището може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на Окръжния съд, ако:
  1. дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;

Уставът е приет на ОС на читалището, проведено на 20 ноември 2019 г.

2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
  3. наличие е трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период от две години;
  4. не е учредено по законов ред;
  5. е обявено в несъстоятелност.
- (3) Читалището може да бъде прекратено по решение на Окръжния съд, постановено по искане на министъра на културата или на прокурора.

Чл. 44. Активите на прекратеното читалище, останали след ликвидацията, се разпределят между други читалища по ред, установен с наредба на министъра на културата, министъра на финансите съгласувана с Националния съвет по читалищно дело, като се има предвид регионалния принцип.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Народно читалище "Пробуда 1914" има кръгъл печат с надпис в окръжност: Читалище "Пробуда 1914" Ивайловград, в средата на окръжността е разтворена книга.

§ 2. Празници на читалището са:

- Официалният празник на читалището е 24 май – Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост;

- 11 май - професионален празник на българските библиотекари

§ 3. Този нов устав е приет на редовно общо събрание на читалището, проведено на 3 ноември 2019 г., съобразно § 34 от ПЗР на ЗИД на Закона за народните читалища, обнародван в ДВ, бр.47 /22.06.2010 година и отменя устава на читалището, приет от общото събрание, проведено на 15.04.2016 г.

§ 4. За всички неупоменати в Устава случаи, както и относно тълкуването и прилагането на неговите разпоредби, се прилагат разпоредбите на ЗНЧ. Разпоредбите на този устав, в случай, че противоречат на закона, се заместват по право от повелителните му правила.

